

MINISTERSTVO OBRANY ČESKÉ REPUBLIKY VOJENSKÉ ZPRAVODAJSTVÍ

ZPRÁVA **o činnosti Vojenského zpravodajství za rok 2007**

ÚVODNÍ SLOVO ŘEDITELE

Vážená paní, vážený pane,

právě nahlížíte do v pořadí již čtvrté výroční zprávy o činnosti Vojenského zpravodajství. Tato neutajovaná verze si klade za cíl poskytnout široké veřejnosti co nejvíce informací o naší činnosti v rámci omezení, které nám při respektování ochrany informací stanovují zákony České republiky.

Bezprostředně po mém nástupu do funkce ředitele Vojenského zpravodajství v červnu roku 2007 jsem zdůraznil, že jediným měřítkem úspěšnosti zpravodajské služby je včasná a po všech stránkách kvalitní informace pro určené adresáty. Pro splnění této filozofie jsem přistoupil k avizované optimalizaci vnitřních systémových vazeb a organizační struktury. Optimalizace byla provedena v lednu roku 2008 a její efektivnost bude snad možné posoudit již ke konci tohoto roku.

Vojenské zpravodajství i v roce 2007 pokračovalo v trendu růstu kvality výstupních informací a jejich přidané hodnoty na úkor v minulosti preferovaných kvantitativních výsledků. Pozitivní změnu nepochybně zaznamenali všichni zákonem definovaní adresáti našich informací a kladné reakce přicházejí také od partnerů ze Severoatlantické aliance a Evropské unie.

Dovolte mi tedy využít této příležitosti i k tomu, abych poděkoval všem příslušníkům Vojenského zpravodajství za jejich obětavou práci během celého hodnoceného období.

Svět zpravodajských služeb je velmi specifický a v mnoha ohledech se může zdát i tajemný. Určitá obecnost faktů, obsažených v této zprávě, je nezbytná. Přesto si myslím, že Vám čtenářům přináší řadu informací o práci Vojenského zpravodajství. Naším konečným cílem je zajištění bezpečnosti všech občanů České republiky. Ujišťuji Vás, že tomu tak bude i nadále.

generálmajor Ing. Ondřej PÁLENÍK
ředitel Vojenského zpravodajství

1. Komunikace Vojenského zpravodajství s veřejností

2. Vojenské zpravodajství

2.1. Schéma organizační struktury Vojenského zpravodajství

2.2. Rozpočtové prostředky Vojenského zpravodajství

3. Zadávání úkolů Vojenskému zpravodajství a jejich realizace

4. Výsledky činnosti Vojenského zpravodajství

4.1. Krizové regiony Balkán, Blízký a Střední východ, Afghánistán a Společenství nezávislých států

4.2. Terorismus a extremismus

4.3. Proliferace zbraní hromadného ničení, konvenčních zbraní a materiálů dvojího užití

4.4. Aktivity zpravodajských služeb cizích států na území ČR v oblasti obrany

4.5. Záměry a činnosti namířené proti zabezpečování obrany ČR

4.6. Záměry a činnosti ohrožující utajované informace v oblasti obrany ČR

5. Spolupráce se zpravodajskými službami ČR a ostatními orgány státní správy

5.1. Spolupráce se zpravodajskými službami ČR

5.2. Spolupráce s ostatními orgány státní správy ČR

6. Spolupráce se zahraničními zpravodajskými službami a s orgány NATO a EU

6.1. Multilaterální spolupráce

6.2. Bilaterální spolupráce

7. Ochrana utajovaných informací a zajištění plnění úkolů stanovených

zákonem č. 412/2005 Sb., zákonem č. 107/2002 Sb., a zákonem č. 181/2007 Sb.

7.1. Personální a fyzická bezpečnost, bezpečnost komunikačních a informačních systémů a kryptografická ochrana

7.2. Činnost související s prováděním úkonů v bezpečnostním řízení fyzických osob a podnikatelů a v žádostech o doklad

7.3. Úkoly plněné v oblasti zpřístupnění operativních dokumentů bývalé VKR a ZS/GŠ

7.4. Plnění opatření v souladu s úkoly souvisejícími s projednáním zákona č. 181/2007 Sb.

8. Kontrola činnosti Vojenského zpravodajství

8.1. Vnější kontrolní činnost a její výsledky

8.2. Vnitřní kontrolní činnost a její výsledky

1. KOMUNIKACE VOJENSKÉHO ZPRAVODAJSTVÍ S VEŘEJNOSTÍ

Také rok 2007 navázal na trend předchozích dvou let, kdy se Vojenské zpravodajství rozhodlo pro aktivní komunikaci s veřejností v rámci zákonných možností. Z ryze aktuálních událostí projevila celostátní média velký zájem zejména o jmenování nového ředitele Vojenského zpravodajství, jímž se v červnu stal brigádní generál Ing. Ondřej Páleník.

Novináři projevili výrazný zájem o historii vojenského zpravodajství. Na začátku roku dozníval ohlas veřejnosti na knihu *Dvojitá tvář hazardního hráče*, zabývající se osudy generála Šejny. Jednalo se o první titul ze zvláštní edice Vojenského zpravodajství, který připravilo armádní vydavatelství AVIS. Pro značný zájem čtenářů se kniha už na počátku roku stala prakticky nedostupnou. Náklad byl během několika měsíců rozebrán. Informace o ní přinesly některé celostátní listy - například Právo, Mladá fronta Dnes a recenze se objevila také v německy vydávaném listě Prager Zeitung.

Zájem médií o historická témata se projevoval v průběhu celého roku. Pozornost vzbudily zejména některé kapitoly z dějin bývalé Vojenské kontrarozvědky (VKR). Stručná historie VKR byla zveřejněna už v lednu na internetových stránkách Vojenského zpravodajství www.vzcr.cz, jejichž návštěvnost dosahovala v průběhu celého roku dobré úrovně.

Zřejmě největší pozornost médií však vzbudilo zpracování významné operativní dokumentace VKR, které umožnilo upřesnit údaje o způsobu fungování její agenturní sítě a zároveň i doplnit „bílá místa“ ve stávajících evidencích. Mimořádná tisková konference k tomuto tématu probíhala za účasti zástupců všech rozhodujících celostátních tištěných i elektronických médií.

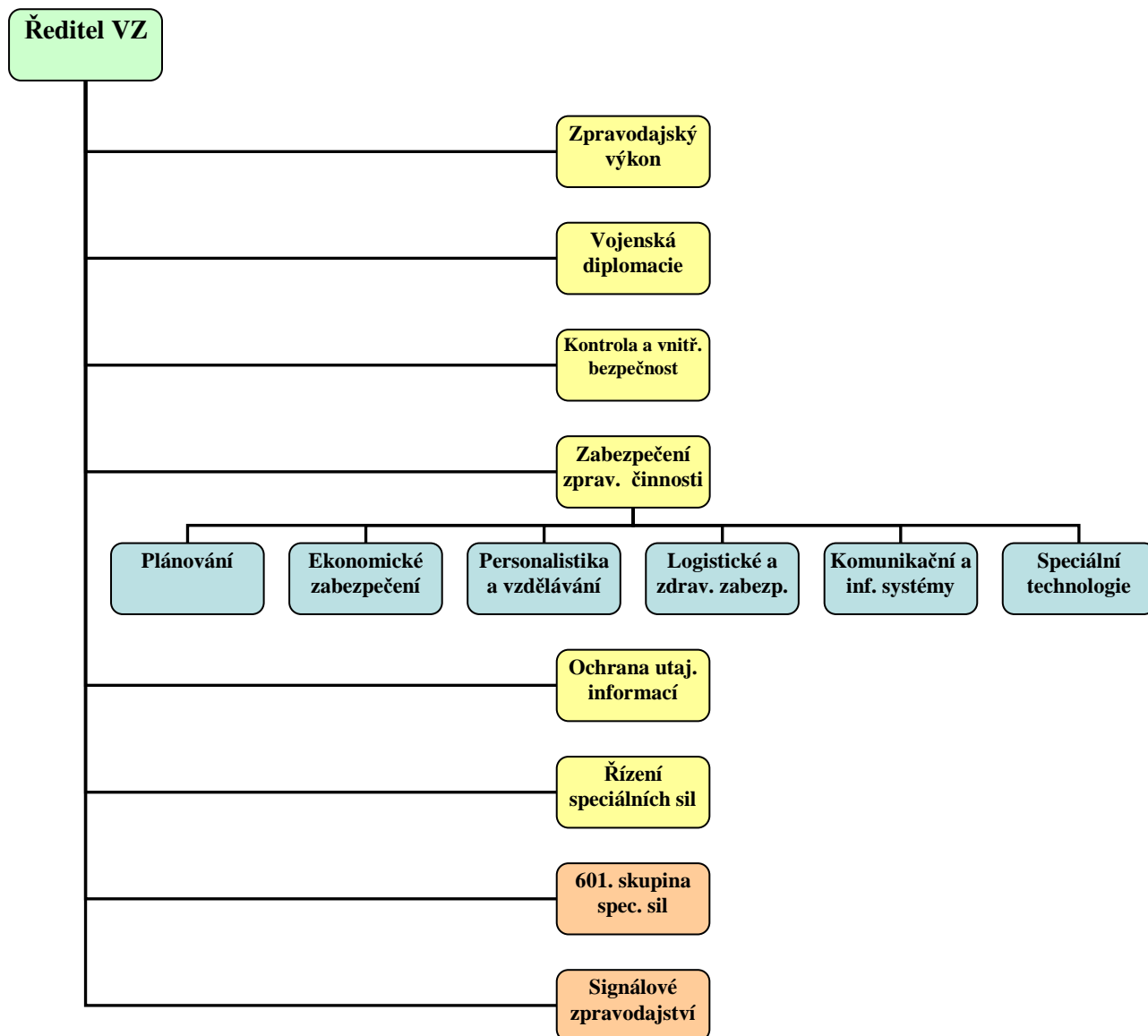
V návaznosti na schválení zákona o vzniku *Ústavu pro studium totalitních režimů* se média zajímala rovněž o „delimitaci“, nebo-li o harmonogram předání podstatné části dokumentů, vzniklých z činnosti bývalé VKR a bývalé Zpravodajské správy Generálního štábu (ZS/GŠ), právě vzniklému ústavu.

Na konci roku se rovněž podařilo dokončit knihu o působení československé armádní rozvědky v období srpna 1968. Kniha nazvaná *Tváří v tvář okupaci* bude vydána v roce 2008 armádním nakladatelstvím AVIS v již zmíněné zvláštní edici Vojenského zpravodajství. Stane se tak u příležitosti 40. výročí srpnové okupace Československa vojsky Varšavské smlouvy.

V rámci svých možností Vojenské zpravodajství reagovalo i na individuální dotazy a žádosti občanů.

2. VOJENSKÉ ZPRAVODAJSTVÍ

2.1. Schéma organizační struktury Vojenského zpravodajství

2.2. Rozpočtové prostředky Vojenského zpravodajství

Finančně-ekonomická činnost Vojenského zpravodajství vyplývá z ustanovení příslušných zákonů České republiky, nařízení vlády České republiky a interních normativních aktů Ministerstva obrany České republiky.

Při čerpání rozpočtových a mimorozpočtových prostředků z jednotlivých oblastí výdajů byl kladen důraz na dodržování zásad hospodárnosti, efektivnosti a účelnosti. Přidělené finanční prostředky byly v roce 2007 vynakládány v souladu se zákonem č. 218/2000 Sb., *o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů*, ve znění pozdějších předpisů, zákonem č. 320/2001 Sb., *o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů*, ve znění pozdějších předpisů a podle rozpočtové skladby Ministerstva obrany České republiky.

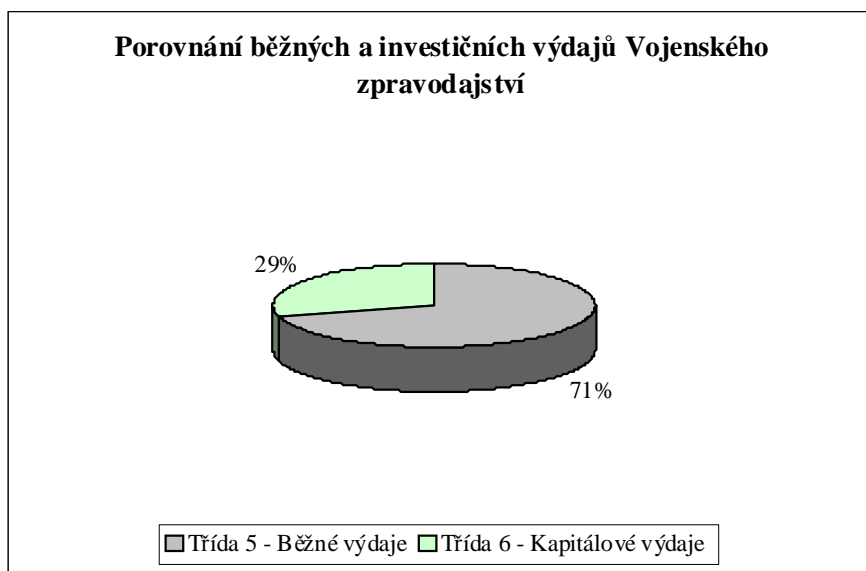
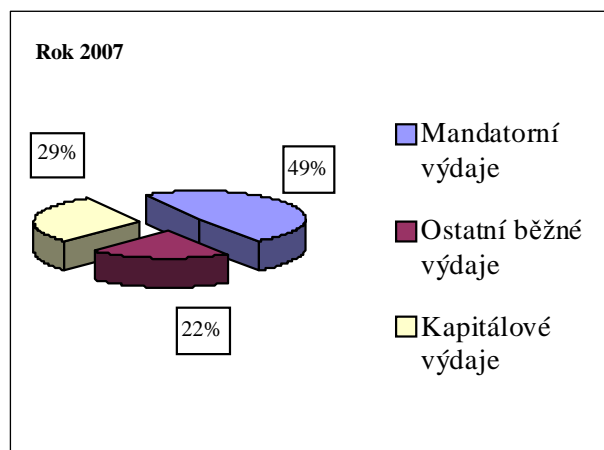
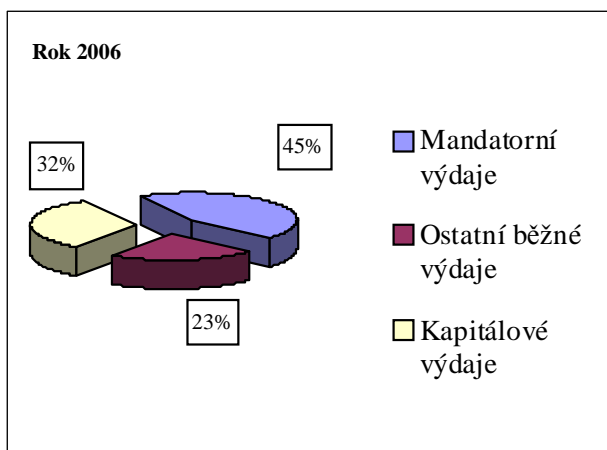
Veškeré příjmy a výdaje Vojenského zpravodajství byly součástí účetnictví vedeného v souladu se zákonem č. 563/1991 Sb., *o účetnictví*, ve znění pozdějších předpisů, s ohledem na ustanovení § 20 zákona č. 153/1994 Sb., *o zpravodajských službách České republiky*, ve znění pozdějších předpisů.

Nabývání majetku, nákup stavebních prací a ostatních služeb ve prospěch Vojenského zpravodajství, bylo realizováno v souladu se zákonem č. 137/2006 Sb., *o veřejných zakázkách*. Neoprávněné čerpání rozpočtových prostředků nebylo v rámci kontrolní činnosti zjištěno.

Veškeré výdaje Vojenského zpravodajství byly součástí kapitoly rozpočtu Ministerstva obrany České republiky. Rozpočtové a mimorozpočtové zdroje Vojenského zpravodajství byly v souhrnu k 31. 12. 2007 vyčerpány z 99,99 %. Při hospodaření s přidělenými rozpočtovými prostředky roku 2007 a s prostředky převedenými z minulých let do rezervního fondu nedošlo k žádnému porušení rozpočtové kázně dle § 44 zákona č. 218/2000 Sb., *o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů*, ve znění pozdějších předpisů.

Všechny úpravy rozpočtu, provedené v průběhu roku 2007, byly realizovány výhradně za účelem splnění stanovených úkolů Vojenského zpravodajství.

Struktura výdajů Vojenského zpravodajství v letech 2006 - 2007:

3. ZADÁVÁNÍ ÚKOLŮ VOJENSKÉMU ZPRAVODAJSTVÍ A JEJICH REALIZACE

Činnost Vojenského zpravodajství v oblasti zabezpečování informací pro oprávněné subjekty byla realizována v souladu s § 8 zákona č. 153/1994 Sb., o zpravodajských službách České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

Vojenské zpravodajství pokračovalo v plnění úkolů a požadavků, které mu byly uloženy v období před rokem 2007 a jejichž platnost byla prodloužena. Jednalo se zejména o *Priority zpravodajské činnosti*, stanovené vládou České republiky a *Úkolové listy ministryně obrany*. Další úkoly vycházely ze spolupráce České republiky s NATO, zejména se týkaly podílu při přípravě a rozpracování základních aliančních bezpečnostních a zpravodajských dokumentů. V rámci spolupráce s EU Vojenské zpravodajství zpracovávalo odpovědi na informační požadavky.

Ke splnění zadaných úkolů získávalo Vojenské zpravodajství informace z lidských zdrojů (HUMINT), prostřednictvím signálového zpravodajství (SIGINT), obrazového zpravodajství (IMINT), zpravodajství z otevřených zdrojů (OSINT) a také z bilaterální a multilaterální spolupráce.

V roce 2007 došlo k výraznému zvýšení kvality informačních výstupů v oblasti signálového zpravodajství (SIGINT). Zpravodajsky nejhodnotnější informace byly mimo zákonem stanovených adresátů předávány *Stálému operačnímu centru Ministerstva obrany*, příslušným kontingentům Armády České republiky působícím v zahraničních operacích a také do součinnostního systému NATO.

V roce 2007 bylo zpracováno více než 550 zpravodajských informací různého obsahu a rozsahu. Jednalo se o souhrnné analýzy, ucelené přehledy a jednotlivé aktuální monotematické informace. Rovněž o informace periodické. Většina poznatků se zabývala oblastí zajištění bezpečnosti kontingentů Armády České republiky, které plní úkoly v zahraničí. Další informace se týkaly problematiky terorismu a extremismu.

Informační výstupy byly nejčastěji předávány ministryni obrany a mimo resort pak *Společné zpravodajské skupině* (viz kapitola 5). Další informace byly zasílány pro potřeby jednotek působících v zahraničních misích v Iráku, Afghánistánu a Kosovu.

Hlavní typy výstupních informací Vojenského zpravodajství:

Typ informace	Počet zaslaných informací
Aktuální informace	249
Týdenní souhrnná informace	44
Tematická informace	264
CELKEM informací	557

601. skupina speciálních sil

Příslušníci 601. skupiny speciálních sil (601. skss), která je organizační součástí Vojenského zpravodajství, se v tomto roce nezúčastnili žádné zahraniční mise. Své zkušenosti však předávali zahraničním partnerům na konferencích speciálních sil v rámci NATO i EU. Také se zúčastnili náročných mezinárodních cvičení v arktických a horských podmínkách. Významnou částí přípravy jednotky bylo i společné cvičení se speciálními jednotkami USA. V průběhu výcvikového roku se někteří příslušníci vzdělávali také v zahraničí.

4. VÝSLEDKY ČINNOSTI VOJENSKÉHO ZPRAVODAJSTVÍ

V souladu s působností stanovenou Vojenskému zpravodajství zákonem č. 153/1994 Sb., o zpravodajských službách České republiky, ve znění pozdějších předpisů, a usnesením vlády České republiky o *Prioritách zpravodajské činnosti*, soustředilo Vojenské zpravodajství v roce 2007 své úsilí zejména na:

4.1. Krizové regiony Balkán, Blízký a Střední východ, Afghánistán a region Společenství nezávislých států

Rozvědná činnost v krizových regionech

Balkán

Balkán dlouhodobě jednou z priorit Vojenského zpravodajství. V průběhu roku 2007 služba monitorovala vojenskopolitickou situaci v oblasti Kosova v souvislosti s budoucím uspořádáním této provincie. Vojenské zpravodajství průběžně hodnotilo aktuální situaci, upozorňovalo na možné důsledky pro bezpečnostní situaci v regionu a definovalo rizika pro příslušníky kontingentu KFOR. Již od začátku roku se Vojenskému zpravodajství dařilo poměrně přesně předvídat budoucí vývoj. Svými zprávami a analytickými výstupy se služba podílela na vytváření relevantních podkladů pro činnost politického i vojenského managementu.

Vojenské zpravodajství věnovalo pozornost také dalším jevům, které ovlivňovaly stabilitu na Balkáně. Sledovalo vývoj v Republice Srbsko, zejména situaci ve Vojvodině a Sandžaku. Zabývalo se projevy organizovaného zločinu, nacionálního a náboženského extremismu. Hlavní pozornost byla věnována činnosti místních ozbrojených složek v oblasti hranic s Kosovem a bezpečnostní situaci v jihovýchodním Srbsku a v Makedonii.

V uvedeném období sledovalo Vojenské zpravodajství také vojenskopolitický vývoj v Bosně a Hercegovině. Ten byl determinován především rozdílnou představou jednotlivých etnik o podobě budoucího státního uspořádání, ale také „zápasem“ mezi nejvyšším představitelem mezinárodního společenství a místními politiky o realizaci reformy, jež EU stanovila jako podmínku pokračování integračních procesů. Vojenské zpravodajství dále monitorovalo pokračující reorganizaci jednotných ozbrojených sil, zabezpečování jejich nezávislé kontroly a úspěšnost opatření v boji proti organizovanému zločinu, korupci a náboženskému extremismu.

Informace k regionu Balkán:

Adresát	Počet zaslaných informací
Prezident ČR, političtí a vojenští představitelé ČR	190
Zahraniční mise AČR	47

Blízký a Střední východ

Situace v oblasti Blízkého a Středního východu byla v roce 2007 ovlivněna řadou dlouhodobě přetrvávajících negativních jevů. K nejvýznamnějším patřily neuspokojivá bezpečnostní situace v Iráku, odkládání řešení problematiky palestinských autonomních území, včetně jejich vzájemných vztahů s Izraelem. Dále nestabilita vnitropolitického vývoje v Libanonu, pokračující snahy Íránu o získání dominantního postavení v regionu a snaha Sýrie o udržení rozhodujícího vlivu v Libanonu.

Cílem Vojenského zpravodajství bylo získávat, shromažďovat a vyhodnocovat informace a poskytovat aktuální hodnocení a předpověď vývoje bezpečnostní situace v regionu. Hlavní úsilí bylo zaměřeno na sledování a analýzu rizikových faktorů, jež by mohly významným způsobem destabilizovat bezpečnost v dané oblasti. Pozornost byla v této souvislosti soustředěna na zajištění bezpečnosti příslušníků Armády České republiky, začleněných do mezinárodních koaličních sil na území Iráku.

Významným momentem vývoje v Iráku v roce 2007 bylo zklidnění bezpečnostní situace v druhé polovině roku, které následovalo po největší eskalaci útoků proti koaličním silám a civilnímu obyvatelstvu od vstupu koaličních vojsk do země. Za hlavní determinanty této pozitivní změny lze na lokální úrovni považovat jednostranné moratorium na vojenské aktivity proti koaličním silám ze strany největší šíitské milice, Mahdího armády, a zapojení sunnitského hnutí Al-Sahwa (Procitnutí) do boje proti skupinám napojeným na mezinárodní organizaci al-Káida.

Vývoj v zemi výrazně ovlivňovala i vleklá vnitropolitická krize, která uvrhla Irák do politického chaosu a téměř vyústila v pád irácké vlády. Odmítnutí požadavků sunnitské menšiny ze strany šíitů způsobilo, že nebyly přijaty klíčové zákony umožňující celonárodní usmíření. Situace na politické scéně měla také vliv na pokračující problémy při výstavbě iráckých bezpečnostních složek.

Vojenské zpravodajství se rovněž zaměřovalo na snahy některých sousedních států ovlivňovat vývoj bezpečnostní situace v zemi prostřednictvím podpory iráckých povstalců v oblasti výcviku, vyzbrojování a finančních dotací. Vojenské zpravodajství rovněž monitorovalo příčiny možného konfliktu a aktuální vývoj situace na turecko-irácké hranici v souvislosti s možným zásahem ozbrojených sil Turecka na kurdevských územích. Intenzivní analytická činnost byla zaměřena na vnitřní a vnější faktory vedoucí k eskalaci etnicky motivovaného násilí v Iráku.

Získané informace byly využívány při zpracování materiálů analytického charakteru, které byly určeny politickým představitelům České republiky a hlavním činitelům AČR. Tyto dokumenty byly zaměřeny na hodnocení pravděpodobného vývoje bezpečnostní situace v oblasti. Hlavní pozornost byla věnována potencionálním rizikům jimž jsou vystaveni příslušníci AČR, začlenění do mezinárodních koaličních sil v Iráku a občanům České republiky, kteří plní úkoly v rámci diplomatických nebo jiných misí na tomto území.

Informace k regionu Blízký a Střední východ:

Adresát	Počet zaslanych informací
Prezident ČR, političtí a vojensktí představitelé ČR	179
Zahranicní mise AČR	13

Afghánistán

Situace v Afghánistánu byla v roce 2007 charakterizována prohlubujícími se vnějšími i vnitřními rozpory. Proces politické, hospodářské a sociální obnovy země vážně narušovala neustále se zhoršující bezpečnostní situace. Viditelným projevem tohoto zhoršení byl pokračující nárůst počtu sebevražedných útoků a extenzivní používání improvizovaných výbušných zařízení, což jsou hlavní metody tzv. asymetrického boje využívané povstalci.

Nejsložitější byla situace v jižních a východních oblastech země. Zejména v jižních provinciích Hílmánd, Kandahár a Uruzgán, ve východních provinciích Paktíja, Chóst, Nangarhár a Kunar, došlo k dalšímu zintenzívnění operací Talibanu, al-Káidy a dalších uskupení bojujících proti mezinárodním a afghánským silám. Hlavní město Kábul bylo cílem několika nečekaných sebevražedných útoků, jejichž cílem bylo nejenom způsobit škody, ale především demonstrovat neschopnost vlády prezidenta Karzáiho a mezinárodních sil zajistit bezpečnost v metropoli. Závažné bezpečnostní incidenty se však objevovaly i na severu a západě země. Tento vývoj potvrdil dřívější předpoklad Vojenského zpravodajství o záměru extremistů expandovat i do relativně klidných částí země.

Vojenské zpravodajství se ve své činnosti zaměřilo nejen na hodnocení těchto viditelných projevů činnosti extremistů, ale zejména na podchycení vývoje uvnitř těchto uskupení a pochopení jejich záměrů. Zpravodajské informace a analýzy Vojenského zpravodajství v této oblasti byly využívány v bilaterální a multilaterální mezinárodní součinnosti zpravodajských služeb.

Díky zvýšené vojenské činnosti mezinárodních a afghánských sil v roce 2007 došlo k určitému narušení vnitřního spolupůsobení a k omezení ofenzivních schopností ozbrojených opozičních skupin. Důsledkem byla změna taktiky povstalců, kteří se stále častěji zaměřovali na útoky proti afghánské policii a tzv. měkkým cílům - nevládním organizacím a objektům státní správy. Postupující radikalizace kmenových území a zahraniční podpora poskytovaly opozičním hnutím základnu pro jejich další činnost, která ztěžovala snahu mezinárodních a vládních sil o stabilizaci země. Přestože pokročila výstavba afghánských bezpečnostních sil, jejich schopnosti a kapacity stále nedosahovaly potřebné úrovně k samostatnému plnění úkolů. Doposud problematická výkonnost státní správy, korupce a drogová kriminalita negativně přispívaly k celkově neutěšené situaci v zemi. Vojenské zpravodajství se také soustředilo na analýzu vnějších faktorů, majících přímý vliv na situaci v Afghánistánu, zejména na vývoj v sousedním Pákistánu.

Vojenské zpravodajství poskytovalo informace o situaci v Afghánistánu nejvyšším politickým i vojenským představitelům České republiky, včetně podkladů pro rozhodování o širším zapojení AČR v aktivitách mezinárodních sil. Zaměření informační a analytické činnosti služby bylo v průběhu loňského roku ovlivněno zejména rozhodnutím vlády vytvořit vlastní *Provinciální rekonstrukční tým* (PRT) v zemi. V této souvislosti se Vojenské zpravodajství prostřednictvím sběru a vyhodnocování informací o bezpečnostní situaci a míře potřebnosti rekonstrukční podpory v jednotlivých regionech podílelo na výběru optimální lokality pro rozmístění PRT. Zpravodajská

podpora Vojenského zpravodajství existujícím operacím Armády České republiky v ostatních oblastech Afghánistánu pokračovala v nezměněném rozsahu.

Podle hodnocení Vojenského zpravodajství spočívá úspěch transformačního procesu v Afghánistánu výrazněji než kdy jindy v koordinovaném politickém, sociálním, ekonomickém a vojenském úsilí mezinárodního společenství a afghánské vlády. V tomto procesu však stále ještě existují značné rezervy a jejich překonání bude zásadním faktorem vývoje bezpečnostního prostředí v roce 2008. Základním předpokladem komplexního řešení situace v Afghánistánu zůstává soulad mezi politicko-ekonomickými a vojenskými opatřeními mezinárodního společenství. Významnější zapojení České republiky do procesu stabilizace Afghánistánu bude

v nejbližších letech nejdůležitějším příspěvkem ČR k eliminaci potenciálních hrozeb, vyplývajících z obrody militantních forem nábožensky motivovaného extremismu v jihoasijském prostoru. Zpravodajská podpora úsilí České republiky v Afghánistánu bude i nadále jedním z hlavních úkolů Vojenského zpravodajství.

Informace k regionu Afghánistán:

Adresát	Počet zasláných informací
Prezident ČR, politici a vojenští představitelé ČR	209
Zahraníční mise AČR	121

Společenství nezávislých států

Hlavním rysem směřování Ruské federace byla snaha o stabilizaci moci a znovuzískání geostrategické velmocenské pozice. Překonání fáze určité politické, ekonomické a sociální nestability v průběhu jedné dekády po rozpadu SSSR a nastartování ekonomického růstu na přelomu století představuje v mezinárodním kontextu pozitivní faktor. Na druhé straně tento stav generuje snahu Ruska o zvýšení vlivu v ostatních zemích Společenství nezávislých států (SNS). Regionální stabilitu SNS ohrožují zejména konflikty v Kavkazském regionu. Situace v Čečensku, Ingušsku a Dagestánu na severním Kavkaze stále představuje zdroj možných vnitřních problémů,

obdobně jako separatistické tendence gruzínských autonomních republik Abcházie a Jižní Osetie, či letitý spor mezi Arménií a Ázerbájdžánem o Náhorní Karabach. Státy SNS se i nadále potýkají s řadou vnitřních problémů spojených s kriminalitou, korupcí, ale i problémů, plynoucích z nepříznivého demografického vývoje a nedostatečné transformace ekonomik.

Vojenské zpravodajství sledovalo současný vývoj v SNS a informovalo o něm nejvyšší představitele České republiky. Jednalo se zejména o aktivity ozbrojených sil těchto zemí. Průběžně byla vyhodnocována opatření operační a bojové přípravy jednotlivých armád a druhů vojsk SNS. Objektem zájmu Vojenského

zpravodajství byla pokračující transformace ozbrojených sil jednotlivých zemí SNS a praktické dopady hlavních reformních opatření v souvislosti s pokračující profesionalizací a modernizací zbraní a techniky. Pozornost byla také věnována rozvoji jaderných prostředků Ruské federace jako nejvýznamnějšího prvku jejího strategického potenciálu. V souvislosti se snahou Ruska o demonstraci svých silových kapacit Vojenské zpravodajství získávalo informace o souladu mezi mediálními projevy a skutečnými bojovými možnostmi ozbrojených sil Ruské federace, jakož i kapacitami a reálnými schopnostmi vojenskoprůmyslového komplexu Ruské federace.

Z hlediska dalšího vývoje oblasti SNS sledovalo Vojenské zpravodajství míru a dynamiku integračních i decentralizačních procesů v politické, ekonomické a vojenské oblasti. Lze očekávat, že praktické kroky Ruska v diplomatické, ekonomické a informační sféře budou pokračovat s cílem dosažení významnějšího postavení v globálním měřítku. Tato snaha bude ve vojenské oblasti podporována především další modernizací a transformací ozbrojených sil, které však budou i nadále závislé na ekonomických možnostech Ruské federace.

Informace k regionu Společenství nezávislých států:

Adresát	Počet zaslaných informací
Prezident ČR, političtí a vojensští představitelé ČR	24

Kontrarozvědná činnost v krizových regionech

Důležitým úkolem Vojenského zpravodajství je oblast odhalování a eliminace působení špionážních aktivit a subverze proti jednotkám Armády České republiky, které působí v zahraničních misích. V uvedených oblastech se Vojenské zpravodajství soustředilo na získávání informací o aktivitách, které by mohly ve svém důsledku vést k přímému ohrožení českých kontingentů v místech jejich nasazení. Pozornost byla věnována zejména snaze o zpravodajské pronikání a monitorování v prostorech základen kontingentů Armády České republiky a ve vztahu k plnění operačního úkolu.

Ve vztahu k jednotkám Armády České republiky, dislokovaným v Iráku a v Afghánistánu, bylo zaznamenáno působení zpravodajských služeb Íránu, které zde vyvíjely aktivity proti koaličním jednotkám. Zejména v Iráku se jednalo o širokou škálu aktivit, jakými byla např. infiltrace osob jednajících ve prospěch Íránu do administrativy Iráku, výcvik agentů a povstalců, zásobování zbraněmi a pronikání íránských agentů na základny koaličních vojsk.

V Kosovu byly zjištěny špionážní aktivity vyplývající z působení neoficiální kosovskoalbánské zpravodajské služby.

4.2. Terorismus a extremismus

Terorismus

Hlavní náplní činnosti Vojenského zpravodajství v oblasti terorismu byla identifikace aktuálních a nových bezpečnostních hrozeb, souvisejících s dynamicky se měnícími taktickými postupy teroristických skupin. Prioritu tvořily činnosti směřující k minimalizaci rizik v oblasti přímých teroristických útoků proti cílům na teritoriu České republiky.

Při plnění úkolů stanovených na rok 2007 získalo Vojenské zpravodajství informace, které v oblasti terorismu potvrzovaly již dříve specifikované trendy. Česká republika se vzhledem ke své geografické poloze, členství v EU a nedávnému začlenění do Schengenského prostoru, stala zájmovým prostorem pro působení různých subjektů spojených s terorismem.

Vojenské zpravodajství se zaměřovalo na monitorování nejen možných příznaků teroristického ohrožení osob, vojenských, diplomatických, a dalších objektů, ale i způsobů jimiž by do české společnosti, zejména mezi příslušníky AČR, mohly pronikat radikální ideologie. V rámci *Společné zpravodajské skupiny* poskytovalo poznatky při řešení případů spojených s reálnými hrozbami teroristických útoků proti objektům na území České republiky a také se zpravodajsky podílelo na prevenci k zamezení budování logistického a finančního zabezpečení teroristických sítí. Zpravodajsky zabezpečovalo i ochranu příslušníků kontingentů AČR v zahraničních misích. Díky průběžnému vyhodnocování taktiky, technik a postupů vedení ozbrojených útoků, nacvičovaných a používaných teroristickými a povstaleckými protikoaličními elementy, mohla být přijímána opatření k minimalizaci rizik, kterým příslušníci Armády České republiky a jejich partneři v zahraničí čelili.

Vojenské zpravodajství v hodnoceném období poskytovalo příslušným orgánům rovněž informace o možných hrozbách, a s nimi související mírou rizik násilných akcí, jejichž cílem by se mohli stát vysocí politici a vojenští představitelé České republiky během výjezdů do zahraničí, jakož i politici a vojenští představitelé cizích států, kteří konali oficiální návštěvu v České republice.

Na základě dosavadního vývoje je zřejmé, že Česká republika bude představovat zájmový prostor pro působení různých radikálních organizací i nadále. Vzhledem k tomu, že počáteční stadium aktivit těchto subjektů nevykazuje známky agresivní bezpečnostní hrozby, je nutno věnovat pozornost především těm radikálním subjektům, které se snaží v ČR etablovat či působit na cílové skupiny jak doma, tak v zahraničí. Přitom bude třeba brát v úvahu skutečnost, že jejich působení značně usnadní rozšiřování moderních komunikačních systémů, zejména internetu, a další liberalizace přeshraničního pohybu osob a materiálu.

Extremismus

Vojenské zpravodajství se extremismem v Armádě České republiky zabývá od roku 2003, kdy byla tato problematika zařazena mezi jeho prioritní úkoly stanovené vládou České republiky. Na základě zkušeností získaných z odhalování vazeb příslušníků armády na všechny složky extremistické scény v České republice, byla hlavní pozornost zaměřena na nově přijímané vojáky z povolání a na důsledné prověřování případů extremistických projevů příslušníků Armády České republiky.

V zaznamenaných případech pokusů extremisticky orientovaných osob o proniknutí do prostředí armády se v roce 2007 jednalo výhradně o příslušníky pravicově orientovaných skupin a hnutí, osoby s nimi sympatizující, nebo mající na prostředí pravicového extremismu vazby různého charakteru. Relevantní informace byly v odůvodněných případech předávány oprávněným adresátům k přijetí opatření v rámci jejich působnosti.

Osoby z levého okraje extremistické scény v České republice mají odtažitý postoj k většině otázek spojených s resortem obrany, službě v ozbrojených silách se vyhýbají a do vztahů s příslušníky resortu obrany prakticky nevstupují. Z tohoto důvodu se Vojenské zpravodajství s touto formou extremismu setkává jen výjimečně. V roce 2007 nebyl v Armádě České republiky zaznamenán žádný případ projevu levicového či nábožensky motivovaného extremismu.

Celkově Vojenské zpravodajství v průběhu roku 2007 nezískalo informace opravňující k tvrzení, že Česká republika je vystavena relevantnímu riziku ohrožení konkrétním teroristickým nebo extremistickým činem. Získané informace však potvrzují, že potenciál mezinárodního terorismu ve světě přetrvává. Z analýz činnosti teroristických organizací je zřejmé, že pravděpodobnost toho, že se Česká republika v budoucnosti stane terčem teroristického útoku, neklesá. Kromě toho bude Česká republika patrně i nadále považována za prostor vhodný k vytváření logistické podpory pro nadnárodní teroristické organizace a k tranzitu teroristů do dalších zemí Evropy.

Informace k terorismu a extremismu:

Adresát	Počet zaslaných informací
V rámci resortu MO	53
MV a PČR	21
Zpravodajské služby ČR	33
Ostatní	3
CELKEM informací	110

4.3. Proliferace zbraní hromadného ničení, konvenčních zbraní a materiálů dvojího užití

Oblast šíření zbraní a sofistikovaných vojenských technologií, s důrazem na zbraně hromadného ničení a jejich nosiče, je považována za globální bezpečnostní hrozbu. Pozornost je věnována i nezákonnému obchodu s konvenčními zbraněmi. Mohou je totiž získat teroristické organizace a jejich držení může významně ovlivnit bezpečnostní situaci nejen v krizových regionech.

Mezinárodní kontrolní režimy pokračovaly i v průběhu roku 2007 v prohlubování koordinace a zdokonalování systému vývozních kontrol jako nástroje k zamezení šíření zbraní hromadného ničení a nelegálního exportu zbraní, zbraňových systémů a vojenského materiálu. Důraz byl přitom kladen především na eliminaci nelegálních dodávek zbraní a šíření citlivých technologií do států v krizových regionech, včetně materiálu a technologií určených původně pro civilní využití. Mohou být totiž zneužity vojenskými, paramilitárními nebo teroristickými subjekty.

V tomto kontextu a v souladu se zákonem č. 38/1994 Sb., o zahraničním obchodu s vojenským materiálem byla činnost Vojenského zpravodajství nedílnou součástí systému opatření, zamezujících porušování přijatých mezinárodních závazků a zákonů České republiky. Ve své zákonné působnosti se v rámci licenčních řízení vyjadřovalo jednak k rozsahu komoditních položek a jednak k územní působnosti s ohledem na zveřejněná zbrojní embarga a na hodnocení bezpečnostní situace v zemích určení.

V uplynulém roce vydalo Vojenské zpravodajství k žádostem jednotlivých subjektů o udělení licencí, povolení nebo rozšíření stávajících povolení k obchodu s vojenským materiálem, v souladu se zákonem č. 38/1994 Sb., *o zahraničním obchodu s vojenským materiálem*:

- 106 stanovisek k udělení licence na vývoz vojenského materiálu, z toho 3 s výhradami v souvislosti s embargem nebo vojenskopolitickou situací v daném státě;
- 56 stanovisek k vydání povolení k obchodu s vojenským materiálem, z toho 45 s výhradami v souvislosti s embargem nebo vojenskopolitickou situací v daném regionu;
- 11 stanovisek k rozšíření povolení, z toho 3 s výhradami v souvislosti s embargem nebo vojenskopolitickou situací v daném regionu.

Stanoviska k udělení licencí a vydání povolení obchodu s vojenským materiálem:

Adresát	Počet zaslaných stanovisek
Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR	173

V souvislosti s problematikou proliferace věnovalo Vojenské zpravodajství zvýšenou pozornost hodnocení akvizičních a modernizačních programů zájmových států, zejména v oblasti Blízkého a Středního východu. V kontextu vojenské rozpočtové politiky byly sledovány jak dodávky zbraní a zbraňových systémů, tak oblast výzkumu a vývoje s důrazem na raketové technologie, možnost získání zbraňového uranu a výroby jaderné zbraně.

Vzhledem ke snaze Ruské federace upevnit své pozice a vliv na trzích se zbraněmi v Asii, Blízkém a Středním východě a etablovat se v dalších regionech, byly rovněž sledovány a vyhodnocovány exportní aktivity ruského vojensko-průmyslového komplexu. Rusko, jako člen všech mezinárodních kontrolních režimů, demonstruje dodržování mezinárodních smluv o nešíření konvenčních a jaderných zbraní. Nicméně ruské obchodní subjekty se snaží využívat jakékoli možnosti k dodávkám vojenského materiálu i do států v krizových oblastech. Jako příklad lze uvést dodávky ruských protiletadlových raketových kompletů TOR-M1 do Íránu, které byly dokončeny v lednu 2007.

Vojenské zpravodajství pokračovalo v průběžném vyhodnocování situace v oblasti vývoje a výroby jaderných zbraní a jejich nosičů. V souvislosti s připravovaným budováním prvků americké PRO v Evropě byly analyzovány:

- možnosti a výrobní kapacity podniků ruského obranného průmyslu s důrazem na raketové programy v kontextu současné vojenské rozpočtové politiky Ruska,
- situace v oblasti vývoje, výroby a testování íránských a severokorejských balistických řízených střel,
- situace v oblasti obohacování uranu v íránských zařízeních v kontextu snah Íránu o získání zbraní hromadného ničení, zejména jaderných.

V souvislosti se šířením netradičních technologií je předmětem trvalého zájmu Vojenského zpravodajství používání prostředků asymetrického boje s důrazem na improvizovaná výbušná zařízení (Improvised Explosive Device - IED). IED z pohledu ochrany osob a bojové techniky koaličních jednotek patří mezi nejproblematictější, avšak v rukou povstalců nejefektivnější prostředky. Jedná se o technologii, která se šíří zejména v Iráku a nověji i v Afghánistánu. Mimo to jsou příslušníci spojeneckých sil v prostorech působení stále častěji terčem útoků protikoaličních bojovníků, kteří používají ruční protitankové granátomety - RPG, přenosné protiletadlové řízené střely – PLRS, nebo využívají soustředěné palby ručních zbraní.

V tomto kontextu byly koaličními silami vyhodnocovány zkušenosti se zaváděním kolových přepravních prostředků se zvýšenou balistickou ochranou, s vývojem prostředků včasné detekce improvizovaných nástražných systémů - IED, a s pasivní protipancéřovou ochranou vrtulníků. Vojenské zpravodajství se zabývalo analýzou poznatků z oblasti vyzbrojování jiných států.

Zaměřilo se na aplikace pokročilých technologií a ekonomické zajištění výzkumných a vývojových programů. Jednalo se především o poznatky týkající se techniky, jejíž zavádění do výzbroje AČR bylo v průběhu hodnoceného období plánováno nebo již realizováno.

Informace k proliferaci ZHN, konvečních zbraní a materiálu dvojího užití:

Adresát	Počet zaslaných informací
Prezident ČR, politici a vojenští představitelé ČR	44

4.4. Aktivity zpravodajských služeb cizích států na území České republiky v oblasti obrany

Kontrarozvědná činnost v oblasti obrany patří mezi základní úkoly Vojenského zpravodajství, které vyplývají ze zákona č. 153/1994 Sb., *o zpravodajských službách České republiky*, ve znění pozdějších předpisů. Je zaměřena na odhalování působení zpravodajských služeb cizí moci a přijímání aktivních opatření k zamezení jejich činnosti na území České republiky.

Cílem zpravodajských služeb některých států je získat utajované či neveřejné informace týkající se NATO, ozbrojených sil České republiky, nových zbraňových systémů zaváděných do Armády České republiky nebo pokročilých technologií využitelných ve vojenství. Pro tyto potřeby se cizí rozvědky snaží o získávání informačních zdrojů z řad občanů České republiky tzv. agentů, kteří mají přístup k požadovaným informacím, nebo se stýkají s osobami, které těmito informacemi disponují. Vojenské zpravodajství v roce 2007 zaznamenalo mj. také konkrétní zájem o informace k možné výstavbě protiraketové základny USA či její součásti na území České republiky.

Vojenské zpravodajství vnímá, že na území České republiky působí také příslušníci zpravodajských služeb států geograficky velmi vzdálených. Předmětem jejich zájmu jsou především české pokročilé technologie využitelné ve vojenství.

Informace k činnosti zpravodajských služeb cizí moci v oblasti obrany ČR:

Adresát	Počet zaslaných informací
Ministryně obrany	1
Jiné orgány resortu obrany	1
Bezpečnostní informační služba	7
Ostatní orgány mimo resort MO	4
CELKEM informací	13

4.5. Záměry a činnosti namířené proti zabezpečování obrany České republiky

V roce 2007 pokračovala realizace řady významných projektů vyzbrojování, nákupů zboží a služeb pro Armádu České republiky. Činnost Vojenského zpravodajství v této oblasti byla soustředěna především na získávání informací o záměrech a činnostech, které by mohly ekonomicky poškodit resort obrany. Zvýšená pozornost byla zaměřena zejména na jednotlivé etapy akvizičních procesů.

Vojenské zpravodajství prověřovalo informace související s nehospodárností v systému zásobování, nevýhodnými nákupy a odprodejem materiálu. Zaměřilo se také na nákup technologií a služeb. Získané informace byly předány příslušným orgánům Ministerstva obrany České republiky k dalšímu šetření.

V souvislosti s přezbrojením AČR obrněnými transportéry byla pozornost Vojenského zpravodajství orientována na získávání informací o možných rizicích v jednotlivých fázích projektu, které by mohly vést k ekonomickému poškození resortu.

Nadále byla věnována pozornost problematice možného poškození resortu obrany při odprodeji či pronájmu přebytečných letounů L-159. Konkrétní informace, které by nasvědčovaly ohrožení ekonomických zájmů resortu obrany, však nebyly zjištěny. Vojenské zpravodajství získávalo rovněž informace o vývoji situace na světových trzích v oblasti cvičných letounů, zejména ve vztahu k možnostem České republiky prosadit L-159 v konkurenčním boji s ostatními leteckými zbrojařskými výrobci.

V rámci realizace projektu *Ekologická likvidace nepotřebné munice* nebyly Vojenským zpravodajstvím získány relevantní informace, které by nasvědčovaly možnému poškození resortu obrany. Veškerá nepotřebná munice, určená dle příslušných smluv k ekologické likvidaci, byla resortem Ministerstva obrany vyskladněna a převzata společnostmi podílejícími se na její likvidaci.

Realizace projektu *Nákup a zavádění středních nákladních terénních automobilů* do Armády České republiky postoupila v roce 2007 do etapy provedení zkoušek. Vojenské zpravodajství získávalo informace související s dodržováním smluvních ujednání a termínů.

V průběhu roku 2007 Vojenské zpravodajství vydávalo stanoviska k dokumentům, které se týkaly nákupů materiálů, technologií a služeb. V nich se snažilo upozornit na kritická místa připravovaných akvizic.

Informace o záměrech a činnostech namířených proti zabezpečení obrany ČR:

Adresát	Počet zaslaných informací
Ministryně obrany	17
Jiné orgány resortu obrany	7
Bezpečnostní informační služba	4
Ostatní orgány mimo resort MO	8
CELKEM informací	36

Stanoviska k dokumentům, které se týkaly nákupů materiálů, technologií a služeb:

Adresát	Počet zaslaných stanovisek
Jiné orgány resortu obrany	14

4.6. Záměry a činnosti ohrožující utajované informace v oblasti obrany České republiky

Vojenské zpravodajství v rámci úkolů daných zákonem č. 412/2005 Sb., *o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti*, ve znění pozdějších předpisů věnovalo v roce 2007 pozornost zabezpečování ochrany utajovaných informací. Zvláštní pozornost věnovalo informacím, které poskytly resortu obrany NATO, EU a partnerské státy, k jejichž ochraně se Česká republika zavázala.

V oblasti administrativní bezpečnosti Vojenské zpravodajství zjistilo nedostatky v dodržování interních normativních aktů, které vedly k nesprávnému nakládání s utajovanými dokumenty. Zjištěné porušení interních normativních aktů však neohrozilo utajované informace.

Zaznamenány byly i nedostatky v oblasti personální bezpečnosti. Jednání a chování některých osob oprávněných seznamovat se s utajovanými informacemi představovalo určité bezpečnostní riziko. Vojenské zpravodajství informovalo příslušné subjekty, které tak mohly přijmout odpovídající opatření.

V oblasti bezpečnosti informačních systémů v resortu obrany zejména tam, kde jsou uloženy utajované informace pocházející ze zemí NATO a EU nebyly v roce 2007 Vojenským zpravodajstvím zjištěny nedostatky.

Záměry a činnosti ohrožující utajované informace v oblasti obrany ČR:

Adresát	Počet zaslaných informací
Ministryně obrany	4
Jiné orgány resortu obrany	14
Bezpečnostní informační služba	1
Ostatní orgány mimo resort MO	0
CELKEM informací	19

5. SPOLUPRÁCE SE ZPRAVODAJSKÝMI SLUŽBAMI ČR A OSTATNÍMI ORGÁNY STÁTNÍ SPRÁVY

5.1. Spolupráce se zpravodajskými službami České republiky

Spolupráce Vojenského zpravodajství s ostatními zpravodajskými službami České republiky vyplývá z potřeb sdílení zpravodajských informací, stejně jako z potřeby ověřování vlastních analytických závěrů.

Na základě dlouhodobě uzavřených dohod pokračovalo Vojenské zpravodajství v roce 2007 ve spolupráci s Bezpečnostní informační službou a Úřadem pro zahraniční styky a informace.

Vojenské zpravodajství se podílelo na jednání *Společné zpravodajské skupiny*. Jsou v ní dále zástupci BIS, ÚZSI, Ministerstva vnitra, Ministerstva zahraničních věcí, Policie České republiky a některých dalších státních institucí. Úkolem této skupiny je koordinace činností, shromažďování a analýza všech relevantních informací, které se týkají možného teroristického ohrožení České republiky.

5.2. Spolupráce s ostatními orgány státní správy České republiky

Ministerstvo vnitra a Policie České republiky

Vojenské zpravodajství prověřovalo poznatky týkající se možných porušení právních norem České republiky při vývozu a dovozu speciálního a vojenského materiálu. Dále se zabývalo ekonomickou kriminalitou, která souvisí s ohrožováním obranyschopnosti České republiky.

Ve spolupráci s Policií České republiky Vojenské zpravodajství monitorovalo přívržence extremistických skupin, kteří mají vazby na armádní prostředí. Ministerstvu vnitra byly předávány také informace týkající se nelegální migrace. Vojenské zpravodajství odeslalo těmto partnerům celkem 21 výstupních informací.

Generální ředitelství cel

Koordinace činnosti v tomto ohledu spočívala především ve využívání informací z databází Generálního ředitelství cel a Vojenského zpravodajství. Jednalo se o plnění úkolů vyplývajících ze zvláštních předpisů, které se týkají výměny informací o nelegálním šíření vojenského materiálu, nebo technologií, včetně materiálu a technologií tzv. dvojího užití. Následně obě instituce spolupracovaly na šetření těchto případů.

Ministerstvo zahraničních věcí ČR

Konkrétní spolupráce se týkala hlavně zajišťování pasové a vízové agendy a akreditací civilních a vojenských diplomatických pracovníků cizích států. V roce 2007 se Vojenské zpravodajství podílelo na posouzení 51 žádostí o akreditaci zástupců diplomatických misí cizích států a vyjadřovalo se k 1 270 osobám v rámci procesu udělování státního občanství.

Statistické vyhodnocení stanovisek VZ k vydávání podkladů:

	<i>Akreditace diplomatických zástupců a pracovníků diplomatických misí cizích států (počet požadavků / počet osob)</i>	<i>Žádosti o udělování státního občanství ČR (počet požadavků / počet osob)</i>
Bez námitek VZ	20/50	23/1267
Námítky VZ	1/1	3/3
CELKEM	21/51	26/1270

Národní bezpečnostní úřad

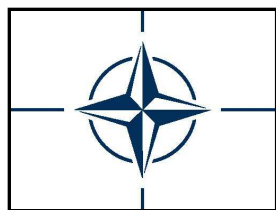
Vojenské zpravodajství provádělo lustraci v databázích na základě zaslaných žádostí Národního bezpečnostního úřadu (NBÚ), zda žadatelé o bezpečnostní prověrku neprocházeli evidencemi Vojenského zpravodajství, nebo evidencemi vzniklými činnostmi bezpečnostních a vojenských orgánů československého státu.

Činnost Vojenského zpravodajství v oblasti poskytování informací oprávněným subjektům byla realizována v souladu s § 8 zákona č. 153/1994 Sb., o zpravodajských službách České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

6. SPOLUPRÁCE SE ZAHRANIČNÍMI ZPRAVODAJSKÝMI SLUŽBAMI A S ORGÁNY NATO A EU

Jednou z významných oblastí činnosti Vojenského zpravodajství je spolupráce se zpravodajskými službami spojeneckých a partnerských zemí, orgány Severoatlantické aliance a Evropské unie. Tato spolupráce je organizována v souladu s ustanovením §10 zákona č. 153/1994 Sb., o zpravodajských službách České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

6.1. Multilaterální spolupráce

Spolupráce Vojenského zpravodajství s NATO je dána plněním závazků vyplývajících z členství České republiky v Severoatlantické alianci. Vojenské zpravodajství má přímé zastoupení jak ve výborech, tak i podvýborech a pracovních skupinách NATO.

V roce 2007 pokračovalo Vojenské zpravodajství v plnění závazků vůči hlavním zpravodajským orgánům Severoatlantické aliance, Evropské unie a především vůči *Zpravodajské divizi Mezinárodního vojenského štábu NATO* v Bruselu.

Na informační spolupráci se zpravodajskými strukturami NATO se Vojenské zpravodajství podílelo zasíláním analytických zpravodajských informací pomocí systému automatizovaného přenosu dat *Battlefield Information Collection and Exploitation System* (BICES). Informace byly zasílány přímo zpravodajským orgánům velitelství. Také byly publikovány na informačním serveru systému BICES, který umožňuje sdílení informací všemi uživateli zpravodajské komunity NATO.

V hodnoceném období Vojenské zpravodajství dále rozvíjelo informační spolupráci s *Vojenským štábem Evropské unie* (EUMS), která spočívala především ve zpracovávání odpovědí na žádosti o informace z krizových oblastí.

6.2. Bilaterální spolupráce

Spolupráci se zpravodajskými službami cizí moci realizuje Vojenské zpravodajství v souladu se zákonem č. 153/1994 Sb. a na základě příslušného usnesení vlády České republiky.

Bilaterální spolupráce je jedním z prostředků Vojenského zpravodajství k získávání relevantních zpravodajských informací pro naplňování úkolů stanovených službě a svým obsahem významně napomáhá ke zvýšení jejího informačního potenciálu. V realizaci bilaterální spolupráce se zahraničními partnerskými službami plní Vojenské zpravodajství především úkoly stanovené vládou v *Prioritách zpravodajské činnosti*.

Dvoustranná spolupráce Vojenského zpravodajství a zpravodajských služeb ostatních států probíhala formou pravidelné výměny informací, výměny „ad hoc“ a formou bilaterálních jednání expertních skupin.

V roce 2007 Vojenské zpravodajství odeslalo součinnostním partnerům 214 informačních zpráv. V rámci bilaterální spolupráce s organizacemi SIGINT jednotlivých států NATO probíhala oboustranně prospěšná jednání, která se zabývala rozvojem nových technologií a informační výměnou.

V rámci bilaterální spolupráce Vojenského zpravodajství bylo v roce 2007 realizováno expertní jednání analytiků s 10 zpravodajskými službami.

Spolupráce se zahraničními zpravodajskými službami a orgány NATO a EU:

Druh spolupráce	Počet zaslaných informací
Bilaterální spolupráce	214
Multilaterální spolupráce	97
CELKEM informací	311

7. OCHRANA UTAJOVANÝCH INFORMACÍ A ZAJIŠTĚNÍ PLNĚNÍ ÚKOLŮ STANOVENÝCH ZÁKONEM Č. 412/2005 SB., ZÁKONEM Č. 107/2002 SB. A ZÁKONEM Č. 181/2007 SB.,

7.1. Personální a fyzická bezpečnost, bezpečnost komunikačních a informačních systémů a kryptografická ochrana

Personální bezpečnost

V oblasti personální bezpečnosti Vojenské zpravodajství v souladu s ustanovením § 140 zákona č. 412/2005 Sb., *o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti* (dále jen zákon) vydalo v roce 2007 celkem 314 osvědčení fyzických osob, 6 rozhodnutí o nevydání osvědčení fyzické osoby a 3 rozhodnutí o zrušení platnosti osvědčení fyzické osoby.

Obdobně jako v předcházejícím roce byla značná pozornost v oblasti personální bezpečnosti věnována školící a metodické činnosti s cílem zkvalitnění úrovně ochrany utajovaných informací.

Vojenské zpravodajství se aktivně podílelo na tvorbě novely zákona, která vstoupila v platnost 24. května 2007 jako zákon č. 119/2007 Sb., *kterým se mění zákon č. 412/2005 Sb., o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti*. Ta zajistila nápravu předchozí nerovnosti před zákonem u příslušníků a zaměstnanců zpravodajských služeb při ukončení služebního, či pracovního poměru ve zpravodajských službách.

Bezpečnost komunikačních a informačních systémů

V oblasti bezpečnosti komunikačních a informačních systémů a kryptografické ochrany Vojenské zpravodajství v roce 2007 provozovalo v souladu se zákonem č. 412/2005 Sb. certifikované informační systémy. V rámci informačních systémů jsou používány kryptografické prostředky pro datový přenos a kryptografické prostředky pro hlasový přenos.

V hodnoceném období byla v této oblasti prováděna příslušná akreditační řízení. Kontrolní činnost byla zaměřena na výkon činnosti bezpečnostních správců oddělení, vyhodnocování bezpečnostních podmínek na úřadech přidělců obrany pro nasazení certifikovaných informačních systémů, výkon bezpečnostních správců lokalit a bezpečnostních správců systémů, školení bezpečnostních správců oddělení, správců informačních systémů, nových příslušníků Vojenského zpravodajství a dalších činností k zajištění bezpečnosti komunikačních a informačních systémů a kryptografická ochrana ve Vojenském zpravodajství.

Fyzická bezpečnost

V oblasti fyzické bezpečnosti byla u Vojenského zpravodajství v roce 2007 zaměřena pozornost na aplikaci ustanovení zákona č. 412/2005 Sb., *o ochraně utajovaných informací a bezpečnostní způsobilosti* a navazujících prováděcích právních předpisů. Dále pak vyhlášky NBÚ č. 528/2005 Sb., *o fyzické bezpečnosti a certifikaci technických prostředků*, v podmínkách Vojenského zpravodajství a splnění dalších úkolů v souvislosti s reorganizací a redislokací jeho součástí.

V oblasti legislativy se Vojenské zpravodajství podílelo na tvorbě vnitřních normativních aktů Ministerstva obrany České republiky a Generálního štábu Armády České republiky v oblasti ochrany utajovaných informací a participovalo na připomínkovém řízení novely vyhlášky NBÚ č. 528/2005 Sb.

7.2. Činnost související s prováděním úkonů v bezpečnostním řízení fyzických osob a podnikatelů a v žádostech o doklad

Mimo plnění úkolů při provádění bezpečnostních prověrek příslušníků, zaměstnanců a uchazečů o přijetí k Vojenskému zpravodajství byla pozornost služby rovněž soustředěna na činnosti související s prováděním bezpečnostního řízení fyzických osob a podnikatelů.

Objem vyřízených žádostí charakteru evidenčního dotazu představoval 34 171 osob a 427 podnikatelů lustrovaných podle § 107 odst. 1 a § 108 odst. 1 zákona č. 412/2005 Sb. a 842 osob lustrovaných na základě požadavků jiných oprávněných subjektů než je NBÚ.

Vojenské zpravodajství provádělo také řadu šetření na základě požadavků NBÚ. 2 šetření se týkala stupně DŮVĚRNÉ, 25 stupně TAJNÉ a 170 stupně PŘÍSNĚ TAJNÉ. Pro potřeby bezpečnostního řízení podnikatele bylo provedeno 13 šetření.

Vojenským zpravodajstvím bylo zasláno NBÚ 13 oznámení dle § 140 odst. 3 zákona č. 412/2005 Sb.

Evidenční dotazy:

	r. 2003	r. 2004	r. 2005	r. 2006	r. 2007
Ev. osoby	17 496	24 764	27 662	47 737	34 171
Ev. organizace	245	480	507	347	427
Ev. ověřování bezpečnostní způsobilosti	501	686	18 159	796	0

7.3. Úkoly plněné v oblasti zpřístupnění operativních dokumentů bývalé VKR a ZS/GŠ

Realizace lustračních požadavků oprávněných žadatelů:

Normativní akt	Počet žádostí	Lustrováno
Zákon č. 451/1991 Sb., č. 279/1992 Sb.	164	11 488 osob / 243 pozitivně
Zákon č. 153/1994 Sb.	271	4 962 osob / 247 pozitivně
Zákon č. 412/2005 Sb.	400	34 974 osob / 1 073 pozitivně
Zákon č. 107/2002 Sb.	83	416 osobních svazků / 137 pozitivně 675 objektových svazků / 64 pozitivně
Protokol mezi MO ČR a MO SR o využívání části dokumentace vzniklé před zánikem ČSFR ze dne 21. 4. 2002	10	110 osob / 69 pozitivně
Celkem	928	52 625 / 1 833

Digitalizace dokumentů bývalé VKR:

Úkol	Počet	Počet
Digitalizace dokumentů pro oprávněné žadatele	716 svazků	76 490 snímků
Digitalizace dokumentů VKR pro MO SR	397 svazků	24 396 snímků
Digitalizace rozkazů N HS VKR	ročníky 1965 – 1990	

Úkoly plněné v oblasti problematiky bývalé ZS/GŠ:

Úkol - opatření	Počet žádostí	Počet osob / pozitivní	Počet stran	Počet arch. kartonů / svazků
Lustrační požadavky oprávněných subjektů.	460	21955 / 34	-	-
Požadavky pro VSS a VOS MO SR dle Protokolu a Dohody	11	429 / 15	-	-
Zpřístupněno ke studiu oprávněným subjektům.	9	-	-	13 / 9
Vytvořeno kopií na základě požadavků oprávněných subjektů.	5	-	1145	2 / 6

7.4. Plnění opatření v souladu s úkoly souvisejícími s projednáním zákona č. 181/2007 Sb.

Vojenské zpravodajství se podílelo na úkolech stanovených Ministerstvem obrany České republiky v souvislosti se vznikem *Ústavu pro studium totalitních režimů a Archivu bezpečnostních složek*. Jednalo se o přípravu Delimitačního protokolu a Harmonogramu předání dokumentů bývalé Vojenské kontrarozvědky (VKR) a bývalé Zpravodajské správy Generálního štábu (ZS/GŠ) do Archivu bezpečnostních složek. Zpracovalo přehled dokumentů určených k předání v souladu s ustanovením zákona č. 181/2007 Sb., *o Ústavu pro studium totalitních režimů a o Archivu bezpečnostních složek a o změně některých zákonů*. Na jeho základě byly následně předány evidenční a registrační pomůcky, archivní fondy, včetně agenturních, operativních, vyšetřovacích a kádrových svazků a spisů i další dokumenty vzniklé činností VKR a ZS/GŠ v období od 4. dubna 1945 do 15. února 1990. Materiály byly předány v naturální i elektronické podobě.

8. KONTROLA ČINNOSTI VOJENSKÉHO ZPRAVODAJSTVÍ

8.1. Vnější kontrolní činnost a její výsledky

Kontrola zpravodajských služeb České republiky je upravena v §§ 12 až 14 zákona č. 153/1994 Sb., *o zpravodajských službách České republiky*, ve znění pozdějších předpisů. Z těchto ustanovení vyplývá právo výkonu kontroly činnosti zpravodajských služeb vládou České republiky a Parlamentem ČR. Dále se jedná o §§ 21 až 24 zákona č. 289/2005 Sb., *o Vojenském zpravodajství*, v němž je zakotvena kontrola činnosti Vojenského zpravodajství Poslaneckou sněmovnou Parlamentu České republiky.

Podle ustanovení § 13 zákona č. 153/1994 Sb. není ustanoveními tohoto zákona dotčena působnost státních orgánů ke kontrole plnění úkolů hospodaření se státním majetkem a plnění státního rozpočtu podle zvláštních právních předpisů. Těmito jsou zejména ustanovení o hospodaření s majetkem státu, zákon č. 219/2000 Sb., *o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích*, ve znění pozdějších předpisů a zákon č. 166/1993 Sb., *o Nejvyšším kontrolním úřadu*, ve znění pozdějších předpisů.

Ministerstvo obrany kontrolovalo činnost Vojenského zpravodajství na základě příslušných právních předpisů. Konkrétně se jedná o § 7 odst. 5 zákona č. 219/1999 Sb., *o ozbrojených silách České republiky*, ve znění pozdějších předpisů, upravujících postavení *Inspekce ministra obrany* a dalších oprávněných orgánů, např. bezpečnostního ředitele Ministerstva obrany České republiky.

Kontrolní činnost z úrovně vlády a Parlamentu ČR

V listopadu 2007 proběhla kontrola Vojenského zpravodajství Poslaneckou sněmovnou Parlamentu ČR, která byla zaměřena na prezentování výsledků uvedených ve *Výroční zprávě o činnosti Vojenského zpravodajství za rok 2006*. Poslanci obdrželi informace týkající se organizační struktury Vojenského zpravodajství a bezpečnostní situace v afghánské provincii Lógar. V průběhu kontroly se nevyskytly žádné závažné nedostatky.

Kontrolní činnost z úrovně orgánů státní správy

V průběhu roku 2007 nebylo Vojenské zpravodajství kontrolováno žádným orgánem státní správy.

Kontrolní činnost z úrovně Ministerstva obrany

V roce 2007 byly uskutečněny 2 kontroly, zaměřené na správné používání hotovostních, krizových a návštěvních identifikačních průkazů a rekonfigurace systémů EKV v zájmových objektech ministerstva obrany. Při kontrolách nebyly zjištěny žádné nedostatky.

Kontrolní činnost z úrovně NATO

V roce 2007 neproběhla u Vojenského zpravodajství žádná kontrola organizovaná ze strany bezpečnostních orgánů NATO, ani kontrola informačních systémů cizích mocí provozovaných u Vojenského zpravodajství (BICES, CRONOS).

8.2. Vnitřní kontrolní činnost a její výsledky

Z pohledu činnosti každé zpravodajské služby je nejcitlivější součástí vnitřní kontroly oblast vnitřní bezpečnosti. V této oblasti bylo vedeno zpravodajské prověřování poznatků nasvědčujících existenci zpravodajsko-bezpečnostních rizik a podezření z páchání trestné činnosti příslušníky Vojenského zpravodajství.

Řada šetření byla vedena ve spolupráci s Bezpečnostní informační službou a zahraničními zpravodajskými službami. Podezření z páchání trestné činnosti byla prověřována v úzké součinnosti s orgány činnými v trestním řízení.

Kontrolní činnost v oblasti ochrany utajovaných informací

Personální bezpečnost

V roce 2007 byly provedeny dvě kontroly na úseku personální bezpečnosti, které byly zaměřeny na řádnost postupů při ověřování splnění podmínek pro přístup k utajované informaci stupně VYHRAZENÉ podle zákona č. 412/2005 Sb., a to u součástí SIGINT a skupiny speciálních sil. Kontroly byly prováděny na základě pověření ředitele Vojenského zpravodajství.

Administrativní bezpečnost

V oblasti administrativní bezpečnosti byly provedeny kontroly u vybraných organizačních celků Vojenského zpravodajství, zaměřené zejména na úplnost evidence utajovaných informací, zabezpečení utajovaných informací při jejich ukládání, přenášení a přepravě. Kontroly byly prováděny v souladu s plánem činnosti Vojenského zpravodajství na rok 2007.

Fyzická bezpečnost

V rámci vnitřních kontrol byly prováděny kontroly nových zabezpečených oblastí a kontroly k ověření shody, zda použité bezpečnostní opatření fyzické bezpečnosti odpovídají projektům a právním předpisům v oblasti ochrany utajovaných informací. Dále byly prováděny pravidelné kontroly funkce technických prostředků a obranně technické prohlídky. Zjištěné závady v projektech fyzické bezpečnosti, případně ve stavu bezpečnostních opatření, byly odstraňovány před vydáním akreditačních osvědčení. Závady na technických prostředcích byly odstraňovány neprodleně. V průběhu obranně technických prohlídek nebylo zjištěno nedovolené používání technických prostředků, určených k získávání informací. Na základě zjištěného stavu

bezpečnostních opatření u jednotlivých zabezpečených oblastí bylo vydáno celkem 51 akreditačních osvědčení.

Bezpečnost KIS a KOI

V roce 2007 proběhly kontroly vedené v souladu s předpisem Všeob P-35 a dále probíhaly průběžné kontroly činnosti bezpečnostních správců oddělení. Kontrolní činnost v oblasti bezpečnosti komunikačních a informačních systémů (KIS) a kryptografické ochrany informací (KOI) byla zaměřena zejména na dodržování zásad bezpečnosti informačního systému, přidělování přístupových práv, aktualizaci bezpečnostních směrnic a dalších činností, stanovených v provozní bezpečnostní dokumentaci informačního systému.

Kontrolní činnost v oblasti odborné činnosti

V rámci jednotlivých celků byly prováděny kontroly vyplývající z odborné činnosti, zejména ve vztahu k ustanovení zákona č. 153/1994 Sb., č. 412/2005 Sb. a dalších právních norem.

Kontrolní činnost konaná vedoucími pracovníky

Průběžně byla prováděna kontrola činnosti jednotlivých vojáků z povolání a občanských zaměstnanců, podle ustanovení § 49 zákona č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání, respektive § 103 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce. Drobné nedostatky v kontrolovaných oblastech byly odstraněny v průběhu prováděných kontrol.

Kontrolní činnost v oblasti bojové a mobilizační pohotovosti

Při jednotlivých kontrolách byly zjištěny dílčí nedostatky, související s dosažitelností některých příslušníků. Tyto nedostatky byly odstraněny.

V oblasti *Bojové a mobilizační pohotovosti* lze říci, že Vojenské zpravodajství a jemu mobilizačně podřízené útvary a zařízení jsou připraveny k plnění úkolů stanovených v *Plánu rozvinutí ozbrojených sil České republiky*. Mobilizační plány útvarů a zařízení Vojenského zpravodajství jsou zpracovány v potřebném rozsahu a v závislosti na mobilizačním úkolu.

Dokumentace *Plánu bojové a mobilizační pohotovosti* je u útvarů a zařízení Vojenského zpravodajství časově i obsahově reálná a vytváří dostatečný prostor pro všestranné zabezpečení splnění mobilizačního úkolu.

Kontrolní činnost v oblasti ekonomického zabezpečení

Kontroly v roce 2007 byly zaměřeny na hospodaření s rozpočtovými prostředky, použití prostředků *Fondu kulturních a sociálních potřeb*, hospodaření s platovými prostředky, poskytování cestovních a jiných náhrad, poskytování přídatku na bydlení, škody na majetku vojenské správy a oblast úrazů.

V kontrolovaných oblastech nebyly zjištěny žádné závažné nedostatky, ostatní zjištěné nedostatky byly odstraněny.

Kontrolní činnost v oblasti logistického zabezpečení

Kontrolní činnost byla v průběhu roku 2007 zaměřena na dodržování zásad hospodaření s majetkem, nabývání majetku a nákup služeb. Centrálně byla provedena roční inventarizace

majetku a kontroly v oblasti převodu majetku, úplnosti účetních a evidenčních dokladů. Byla prověřována požární bezpečnost objektů Vojenského zpravodajství a dodržování předpisů a norem BOZP, PO a ekologie. Dále byly realizovány i kontroly v oblasti provozu automobilní techniky, např. technický stav a dokumentace vozidel, vedení provozní dokumentace vozidel, školení a přezkoušení z pravidel silničního provozu, zásady provozu automobilní techniky, kontrola řidičů na přítomnost alkoholu v krvi pomocí orientační dechové zkoušky.

Prošetřování stížností

V roce 2007 bylo v rámci Vojenského zpravodajství podáno celkem 7 stížností, z nichž 4 podání byla vyhodnocena jako neoprávněná, 1 podání bylo částečně oprávněné a 2 stížnosti byly důvodné. Zde byla provedena náprava stavu.